

AZ AKADÉMIKUSVÁLASZTÁS ELJÁRÁSI SZABÁLYAI

I. § Alapelvek

- (1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) 6. §-a alapján az akadémikusok körét rendes és levelező (a továbbiakban együtt: hazai), valamint külső és tiszteleti tagok alkotják.
- (2) Az akadémikusokat a hazai tagok választják a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) tagjai közé.
- (3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma nem haladhatja meg a 200 főt, a hazai akadémikusok teljes száma pedig a 365 főt.
- (4) A külső tagok választása során tekintettel kell lenni arra, hogy a 70 év alatti külső tagok összlétszáma ne haladja meg a 70 főt.
- (5) Egy akadémikusválasztás alkalmával a megválasztható tiszteleti tagok száma nem haladhatja meg a 22 főt.¹

2. § Az akadémikusválasztó ülés²

- (1) Az akadémikusok választása háromévenként történik, az akadémikusokat az akadémiai Alapszabály szerint az Akadémikusok Gyűlése választja. Az akadémikussá választás eljárási szabályait és irányelveit az Akadémikusok Gyűlése határozza meg.³
- (2) Az Akadémikusok Gyűlésének akadémikusválasztó ülését az Akadémia Elnöksége készíti elő, az ülést az Akadémia elnöke hívja össze.⁴
- (3) Az akadémikusválasztó ülést – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – a tisztújító ülést megelőző évben esedékes májusi rendes közgyűlés egyik munkanapjára kell kitűzni.⁵
- (4) Rendkívül fontos okból – a hazai akadémikusok többségének egyetértésével – az akadémikusválasztó ülés az akadémiai cikluson belül más időpontra is kitűzhető. Ebben az esetben a tervezett tagválasztásról az akadémikusokat, a köztestület nem akadémikus tagjait és a tudományos közvéleményt időben tájékoztatni kell.⁶

---

¹ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 4/2018 (V.8.) számú és 6/2024. (V.7.) számú határozata.

² A címet módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

³ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

⁴ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

⁵ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

⁶ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

3. § Az ajánlás formai követelményei

- (1) Akadémikussá választás kezdeményezése az akadémikusoknak az Elnökség által megállapított határidőig az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott, írásbeli ajánlásával történik.⁷
- (2) A határidő után benyújtott ajánlást érdemi tárgyalás nélkül el kell utasítani.
- (3) Az ajánlást a javasolt személy tudományos tevékenységének értékelő ismertetésével indokolni kell, megjelölve az ajánlott személy kiemelkedő tudományos eredményeit és azok hazai, valamint külföldi elismertségét.
- (4) Az ajánlásban foglaltak hitelességét az ajánlók tanúsítják.
- (5) A tudományos osztály elnöke az előírásoknak megfelelően benyújtott ajánlások alakszerűségét megvizsgálja, majd – a tiszteleti tagokra vonatkozó ajánlások kivételével – közzététel céljából az Elnökség által meghatározott határidőig megküldi az ajánlásokat a Titkárság Köztestületi Igazgatósága útján a Magyar Tudomány című folyóirat főszerkesztőjének. A Magyar Tudomány a tudományos osztályoktól a megfelelően szerkesztett formában kapott ajánlásokat – az Elnökség által megadott határidőig – megjelenteti.⁸
- (6) Az ajánlások a Magyar Tudományban való megjelenéssel egyidejűleg az MTA honlapjára is felkerülnek.
- (7) Az MTA honlapján közzétételre kerül a rendes, a levelező és a külső tagságra ajánlottaknak az Akadémia publikációs adatok nyilvántartására szolgáló adattárában meglévő publikációs és hivatkozási adataihoz való hozzáférés módja, egyidejűleg a Magyar Tudomány ajánlásokat tartalmazó számával.

4. § Az ajánlás tartalmi követelményei

- (1) Jelöltté (rendes, levelező, külső és tiszteleti tagjelöltek) azok válhatnak, akik legalább három ajánlást kaptak a 4. § (3) bekezdésében részletezett szabályok szerint.⁹
- (2) Külső tagokra külső tagok is tehetnek ajánlást azzal, hogy a jelöltté váláshoz ez esetben is legalább 1 hazai akadémikus ajánlása szükséges.¹⁰
- (3) A jelöltséghez szükséges ajánlások számát és az egy-egy akadémikus által adható ajánlások számát az Elnökség az Alapszabály 13. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az akadémikusválasztó ülés előtt legalább 1 évvel határozza meg, a következők szerint.¹¹
- (4) a) A jelöltséghez szükséges ajánlások száma: Minden jelölt esetén legalább 3 ajánlás szükséges a jelöltté váláshoz, az alábbi összetételben:

⁷ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

⁸ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

⁹ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

¹⁰ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 7/2024. (V.7.) számú határozata.

¹¹ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

- 1) rendes tagság esetén legalább három rendes tag ajánlása szükséges;
  - 2) levelező tagság esetén legalább három hazai tag ajánlása szükséges; három hazai tag ajánlása mellett külső tag is lehet ajánló;
  - 3) külső tagság esetén legalább három hazai tag vagy két hazai tag és legalább egy külső tag, vagy egy hazai tag és legalább két külső tag ajánlása szükséges;¹²
  - 4) tiszteleti tagság esetén legalább három hazai tag ajánlása szükséges; három hazai tag ajánlása mellett külső tag is lehet ajánló.
- b) Az egy tag által leadható ajánlások száma: Az Akadémia minden rendes, levelező és külső tagja két személyt ajánlhat minden releváns jelöltkategóriában:
- 1) rendes tag minden kategóriában két-két ajánlást tehet (két rendes, két levelező, két külső és két tiszteleti tagi ajánlást);
  - 2) levelező és külső tag – a rendes tagi kategória kivételével – minden kategóriában két-két ajánlást tehet (két levelező, két külső és két tiszteleti tagi ajánlás);
  - 3) tiszteleti tag nem tehet ajánlást.

5. § A jelölés

- (1) Az akadémikus jelölést az Akadémia tudományos osztályai végzik a szavazásra jogosult akadémikusok személyes jelenléttel megtartott zárt ülésén. Kivételes esetben az osztály kérésére az Akadémia elnökének engedélyével lehetővé kell tenni a távolról történő részvételt, amennyiben a valós idejű elektronikus szavazás biztosított.¹³
- (2) Az Elnökség által megállapított előírások figyelembevételével a tudományos osztályok meghatározzák és ütemezik az akadémikusválasztással kapcsolatos teendőket (ideértve az osztályhoz tartozó köztestületi tagok véleményéről való tájékozódást is, amennyiben az osztály ilyen tájékozódást végez).¹⁴
- (3) A Magyar Tudomány című folyóirat ajánlásokat közlő számának megjelenése után legkorábban négy héttel a tudományos osztály tagjelölő osztályülést tart, amelyen szavazati joggal a hazai akadémikusok, tanácskozási joggal a külső és tiszteleti tagok vesznek részt. Az a hazai vagy külső tag, aki más tudományos osztály jelöltjére ír alá ajánlást, az adott tudományos osztály akadémikusjelölő ülésére tanácskozási joggal kapjon meghívást.¹⁵
- (4) A jelölő ülést az osztályelnök vezeti, akadályoztatása esetén helyettese, amennyiben ez is akadályba ütközik, akkor az osztály hazai akadémikusai közül az Akadémia elnöke által kijelölt személy. Az ülésen a levezető elnök ismerteti a beérkezett ajánlások alapján rendelkezésre álló összehasonlító elemzések adatait, valamint a köztestületi tagok körében végzett tájékozódás eredményét (amennyiben az osztály ilyen tájékozódást végez), továbbá javaslatait az osztályhoz tartozó egyes tudományágak helyzetének figyelembevételével.¹⁶

---

¹² Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 7/2024. (V.7.) számú határozata.

¹³ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 8/2024. (V.7.) számú határozata.

¹⁴ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

¹⁵ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

¹⁶ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

- (5) Az osztályok hazai akadémikusai titkos szavazással döntenek a tagjelöltek támogatásáról és sorrendjéről. A közös akadémiai jelölőlistára csak azok a tagjelöltek kerülnek fel, akik az osztályokon „támogató szavazással” a szavazatok több mint felét megszerezték. A sorrendet egy vagy több szavazási fordulóval is meg lehet határozni, amelynek módját az osztályok ügyrendjében kell rögzíteni. Előbb a jelölt támogatásáról dönt az osztály, és azt követően a támogatottak sorrendjéről, amennyiben 2 lépcsős szavazást alkalmaz.

A rendes tagok támogatásáról és sorrendjéről döntő szavazás(ok)ban csak a rendes tagok vesznek részt.¹⁷

- (6) Az akadémikusválasztás előkészítéséről és a tagjelölő osztályülésen megtartott titkos szavazás eredményéről a tudományos osztály elnöke írásban tájékoztatást ad az Elnökségnek.¹⁸
- (7) Az Elnökség hat héttel az Akadémikusok Gyűlésének tagválasztó ülése előtt meghatározza a választható új tagok számát.¹⁹
- (8)²⁰
- (9)²¹

6. § Záró rendelkezések

- (1) Jelen szabályozás 2018. május 8-án lép hatályba, azzal, hogy rendelkezéseit elsőként a 2019. évi tagválasztás, valamint az azt megelőző akadémiai tagajánlás, tagjelölés és azok előkészítése során kell alkalmazni.
- (2) Jelen szabályozás hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az akadémikusválasztás eljárási elveiről szóló 5/2012. (V.7.) közgyűlési határozattal elfogadott Akadémikusválasztási eljárási szabályzat és a 4/2013. (V.6.) közgyűlési határozattal elfogadott módosított szabályzat.
- (3) Az Akadémikusválasztás eljárási szabályainak 2024. május 7-én elfogadott módosításai az Akadémikusok Gyűlésén történő kihirdetést követően 2024. május 20-án lépnek hatályba. A változásokkal egységes hatályos szöveget az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni. Az Akadémikusválasztás eljárási szabályainak módosítással nem érintett részei változatlan tartalommal hatályban maradnak.²²

---

¹⁷ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 7/2018 (V.8.) és 9/2024. (V.7.) számú határozata.

¹⁸ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

¹⁹ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 7/2018 (V.8.) számú határozata.

²⁰ A bekezdést törölte, egyúttal a 2025. évi akadémikusválasztás irányelvei közé áthelyezte az Akadémikusok Gyűlésének 5/2024. (V.7.) számú határozata.

²¹ A bekezdést törölte az Akadémikusok Gyűlésének 6/2024. (V.7.) számú határozata.

²² Beiktatta az Akadémikusok Gyűlésének 10/2024. (V.7.) számú határozata.